

PETROS
MAYAR

CHE
İNTİHAR
ETTİ

KARIS

BİR
KOMİSER
HARİTOS
POLİSİYESİ

3. BASKI
Çeviri: OGÜN DUMAN

♥ can
roman

PETROS MARKARİS
CHE
İNTİHAR ETTİ

O Tse Aftoktonise, Petros Markaris

© 2004, Diogenes Verlag AG Zürich

© 2005, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2005

3. basım: Ocak 2018, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Düzeltili: Burçak Başpınar, Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San.

Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 28640

ISBN 978-975-07-3513-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750735134

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

PETROS MARKARİS
CHE
İNTİHAR ETTİ

ROMAN

Çeviri

Ogün Duman

♥can

Petros Markaris'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Alan Savunması, 2003

Batık Krediler, 2017

PETROS MARKARIS, 1937'de İstanbul'da, Heybeliada'da doğdu. Ekonomi öğrenimi gördükten sonra, edebiyat dünyasına ilk adımını *Ali Reco'nun Öyküsü* adlı oyunuyla attı. *Kral İbu'nun Destanı* ve *Atlas* gibi oyunlar da yazan Markaris, ünlü sinema yönetmeni Theo Angelopoulos'un *1936 Günleri*, *Sonsuzluk* ve *Bir Gün*, *Büyük İskender*, *Leyleğin Geciken Adımı* ve *Ulysse'in Bakışı* gibi filmlerinin senaryolarını kaleme aldı. Aralarında Bertolt Brecht'in de bulunduğu birçok Alman yazarını Yunan diline kazandırdı, Goethe'nin *Faust* adlı yapıtının çevirisiyle büyük başarı kazandı. Yunan televizyonunda üç yıl kesintisiz gösterilen *Bir Cinayetin Anatomisi* adlı polisiye dizisinin senaryosunu yazdı. 1950'li yılların ünlü polisiye yazarı Yannis Maris'in geleneğini sürdüren Markaris, son yıllarda başkahramanı Komiser Kostas Haritos olan polisiye romanlar yazıyor.

OGÜN DUMAN, 1971 yılında Almanya'nın Mannheim kentinde doğdu. Yükseköğrenimi Hacettepe Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. Çevirmenliğin yanı sıra radyo programları da hazırladı. Almanya'da çeviri atölyelerine katıldı. Dilimize kazandırdığı başlıca yapıtlar arasında Ingrid Noll'ün *Aziz Dullar*, Grit Poppe'nin *Mila'nın Düşleri*, Bodo Kirschhoff'un *Efendinin İnsanlığı*, Stefan Klein'in *Mutluluğun Formülü*, Klaus Hermann'ın *Babil'in Üzerine Gece Çöküyor*, Emil Udwig'in *İnsanoğlu*, Tomas Borgé'nin *Dizginsiz Bir Sabırla*, Christiane Grefe'nin *Hamburger Çağı*, Martin Walser'in *Eleştirmenin Ölümü* ve Stefan Zewig'in *Amerigo* adlı kitapları bulunuyor.

1

Kedi hemen karşımda, parktaki bankın üzerinde oturuyor. Onu her öğleden sonra burada, bankın genişçe sırtlığına tünemiş buluyorum. İlk günlerde beni kuşkuyla, ona yaklaşmaya kalktığım an kaçmaya hazır izliyordu. Nihayet onunla ilgilenmediğimden emin olunca yokmuşum gibi davranmaya, benim yüzümden keyfini bozmaya başladı. Aramızdaki iyi niyete dayalı komşuluk ilişkisi bu şekilde gelişti. Kedi benim yerime oturmuyor, ben de nadiren de olsa ondan önce gelmişsem onun yerini ona ayırıyorum. Adi bir sokak kedisi, ama tüyleri benim bildiğim sokak kedilerinden farklı olarak kızılımsı değil, polis balosu ya da cenazelerde giydiğimiz takım elbiseler gibi gri-siyah çizgili.

Adriani yanımda oturmuş örgü örüyor. Elena Kusta'yı üvey oğlunun kurşunundan kurtarmak için kendimi hendeğe atma sivri zekâlılığını gösterdiğim o meşum akşamdan bu yana yaşamım kökten değişti. Önce ameliyat masasında sekiz saat, ardından hastanede bir buçuk ay geçirdim. Üç aylık raporumun kalan üçte ikilik bölümünü de evde tamamlıyorum. Cinayet Masası'yla ilişkim yeni bir gelişmeye dek kesildi. İşime son verildikten bu yana oraya hiç gitmemiştim zaten. Yardımcılarım Vlasopulos ve Dermitsakis önceleri gün aşırı bana uğrar-

ken, sonra ziyaretlerinin yerini telefon görüşmeleri aldı, sonunda da her türlü iletişim kesildi. Gikas hastaneye sadece bir kez, benden nefret eden bakan yardımcısıyla birlikte geldi. Genel müdür cesur girişimim için beni dostane bir tavırla kutlamıştı. Nihayetinde tüm sorumluluğumu Adriani üstlendi; böylelikle ben de kendimi evle park, yatak odasıyla salon arasında hareket etmekle kısıtladım. Kendimi İsraili askerlerin dışarı çıkma yasağı uyguladıkları Filistinliler gibi hissediyorum.

“Bugün yemekte ne var?”

Merak ettiğimden değil. İştahım henüz yerine gelmiş değil, her lokma boğazıma takılıyor sanki. Konuyu, içinde bulunduğum kayıtsızlıktan sıyrılmama yardım ettiği için açıyorum sadece.

“Tavuk haşladım, suyuyla da sana erişteli bir çorbacık yaptım.”

Eve geldiğimden bu yana, sanki iyileşmeme yardım edecekmiş gibi cümlelerini sevimli sözcüklerle kurar oldu.

“Yine mi tavuk? Daha önceki gün tavuk yedim.”

“Ama sana iyi geliyor.”

“Neyime iyi gelecek canım? Ciğerime kurşun saplandı; ülser olmadım ya!”

“Bünyeni güçlendirir. Sen işin bu kısmını bana bırak,” diye bağladı cümlesini, bakışlarını bir an bile olsun örgüsünden ayırmadan.

İnliyorum; aile üyelerinin bana sabah akşam olmak üzere günde sadece iki kez sitem edebildikleri, bunun dışında beni rahat bırakmak zorunda oldukları yoğun bakım birimini hasretle anımsıyorum. Orada geçirdiğim dokuz gün boyunca, beyaz separatör ve iki beyaz perdeyle tecrit edilmiş yatağında günde iki kez aynı töreni yaşıyordum: Önce Adriani geliyordu yanıma. Sönmekte olan bir mumun titrekliliğiyle soruyordu:

“Bugün kendini nasıl hissediyorsun, Kostas’ım?”

O yoğun acıya, kendimi harika hissediyormuş gibi davranarak karşılık veriyordum. “Harika! Beni neden burada tuttuklarını bilmiyorum; hiçbir şeyim yok,” diye yanıt veriyordum, yoğun bakımda olmaktan hiç sıkıntım olmadığı halde.

Ölçülü, üzgün gülümseme ve belli belirsiz bir baş hareketi, kaderimden kaçamayacağım konusunda temin ediyordu beni. Adriani bunun ardından oradaki tek ziyaretçi sandalyesine ilişiyor, elimi tutuyor ve bakışlarını gözlerime dikiyordu. Yarım saat sonra gittiğinde, uzun süre hareket ettiremediğim için uyuşmuş bir el ve ilerleyen on iki saat içinde canımı teslim edeceğimden emin bir ruh haliyle baş başa bırakıyordu beni.

Nasıl ki Adriani’nin davranışları beni durumumu harika sıfatıyla tanımlamaya itiyorsa, kızım Katerina tam aksi yöne çekerdi. Rahat tavırları, geniş gülümsemeyle yanıma gelir, “Bravo, sen güçlü bir erkeksin,” derdi. “Günden güne daha iyi görünüyorsun.”

“Bunu da nereden çıkarıyorsun?” diye karşılık verdim kızgınlıkla. “Berbat haldeyim. Ağrılarım var, tüken-dim. Tek istediğim uyumak.”

Bana yanıt vermektense yanağıma içten bir öpücük kondurur, yara yerim eskisine göre daha fazla acıyana kadar bana sıkıca sarılırdı.

Son olarak baldızım Eleni ziyaret ediyordu beni. Adriani ona, yarı ölü bir durumda hastaneye kaldırıldığım haberini verir vermez yaşadığı adadan ayrılıp alelacele gelmişti.

Eleni insanları başkalarının çektiği acıları anlatarak teselli etmeyi seven insanlardandı. Bu nedenle hızla ailesindeki hastalıkları saymaya başlardı. Alerjisi yüzünden neredeyse hiçbir şey yiyemeyen ve normal kumaştan elbiseler giyemeyen kızıyla başlar, yüksek tansiyon yüzün-

den cebinde Adalat ile dolaşan kocası, leğen kemiği kırıldığından yatalak olan ve dönüşümlü olarak kendisiyle diğer gelinleri tarafından altı temizlenen kayınvalidesi üzerinden, motosiklet kazası geçirdiğinden üç aydır hastanede yatan, yürüyüp yürüyemeyeceği de kesin olmayan kuzenine gelirdi. Gitmeden önce bana, “Yatıp kalkıp halin için Tanrı’ya şükret,” öğüdünü vermekten de geri kalmazdı.

Bu ziyaretlerin ardından öğleden sonraya kadar kendime ayırabilecek vaktim olurdu. Odama mutlak sessizlik hâkimdi. Hemşireler son derece ciddiye, genel olarak herkes beni rahat bırakıyordu.

Kedi ağzını kocaman açıp ihtişamla esniyor. Sanki varlığımdan sıkılmış gibi. Bu yüzden ona kızamam, çünkü ben ondan çok daha fazla sıkıldım kendimden.

“Dönelim mi?” diyorum Adriani’ye, bir taraftan aynı tantananın beni evde de beklediğinden emin olduğum için neden gittiğimi soruyorum kendime.

“Biraz daha kal. Temiz hava sana iyi gelir.”

“Belki Fanis gelir...”

“Sanmam. Bildiğim kadarıyla bugün nöbeti var.”

Bir hekim tarafından muayene edilmek için tutuştuğumdan değil, sadece Fanis Uzunidis, yani kızımın erkek arkadaşıyla iyi anlaşıyorum. Fanis ile aramdaki ilişki Atina Borsası’nın seyriyle ters orantılı. Çünkü borsa kısa süre önce en yüksek noktasına çıktıktan sonra tepetaklak düşüşe geçerken, Fanis’le yerlerde sürünen ilişkim de yavaş yavaş düzeldi. Bir akşam kalp krizi tehdidi nedeniyle devlet hastanesine getirildiğimde, oranın nöbetçi kardiyoğu olarak tanıdım onu. Daima neşeli olduğu, aklının bir köşesinde her daim küçük şakalar sakladığı için hoşlanmıştım ondan. Ta ki kızımı ayarttığını öğrenene kadar. Bunun üzerine keyfim kaçtı, ilişkimiz yerini şiddetli bir fırtınaya bıraktı. Nihayetinde Katerina’nın iyiliği

için onu kızımın erkek arkadaşı olarak kabul etmeye karar vermiştim. Ancak kişisel olarak aynı sempatiyi hissedemiyordum. Güvenimi sömürdüğü izlenimine kapılmıştım. İnsan bir kez polis akademisinin sıralarından geçti mi, ihanet düşüncesi sülük gibi yapışır kalır aklına. Yoğun bakım birimindeyken onunla ilk kez yakınlaştık, üstelik bunun tıbbi bakımla hiç ilgisi yoktu. Saat on ikiye doğru, öğle yemeğinden hemen önce gülümseyen yüzünü görürdüm kapıda. Her gelişinde bana farklı şekilde sesleniyordu. “Sevgili Komiserimiz bugün nasıllar?” cümlesinden başlayıp, “Ne yapıyor bakalım müstakbel kayınpederim?” sorusuna, hatta kinayeli biçimde vurguladığı “Baba!” ünlemine kadar. Bu durum günde üç-dört kez tekrarlanıyordu; nöbetçi olduğu gecelerde de sağlığıma ilişkin ciddi sorular eşliğinde şakayla karışık keyfimi soruyor, bir şeyimin eksik olup olmadığını öğrenmek istiyordu. Bunu dolaylı yoldan, “Size iyi bakmamız gerek, yoksa Doktor Uzunidis canımıza okur!” diyen hemşirelerden öğrenmiştim.

Yoğun bakımdan çıkarıldığımda işin içinde bir bit yeniği olduğundan şüphelendim. Daha aynı gün içinde Adriani odamı ev gibi yerleştirip üzerimdeki denetimi eline aldı. Hastanenin buna göz yummasının nedeni görev başında yaralanmış olmam, öte yandan kızımın Doktor Fanis’le ilişkisiydi. Hekimler gösterdiğim gelişmeler, bana verdikleri ilaçlar, ameliyat sonrasında yaşadığım en küçük sorunlarla ilgili Adriani’ye günlük rapor vermeye kendilerini zorunlu hissediyorlardı. Üçüncü günün ardından vizitte yanımda kaldı, sorularıyla hekimleri uzun tartışmalara sürükledi. Ağrım olduğu ya da dikiş yerlerinin rahatsızlık verdiği yönünde en ufak bir yorumda bulunacak olsam sözümü ünlü cümlesiyle kesiyordu: “Bu işi bana bırak, Kostas. Sen anlamazsın.” Hekimler Fanis’in hatırına pes ediyordu, ben de ona karşılık veremeyecek

kadar bitkin oluyordum. Hemşireler ona sinir oluyorlar, ama bunu bir biçimde belli etmeye cesaret edemiyorlardı. Sonunda Katerina onunla konuşmaya karar verdi. Adriani yürek paralayıcı bir ağlama nöbetine tutuldu. “Tamam, Katerina,” dedi gözyaşlarına boğularak, “kocamın bakımını bana bırakamıyorsanız, ona yirmi dört saat bakacak özel bir hemşire tutun da ben de eve gideyim!” Gözyaşları Katerina’nın süngüsünü düşürmüş, benim rehine hayatımı teminat altına almıştı.

“Serin oldu, şu yeleğini giy.” Adriani çantasından kendi ördüğü yeleği çıkarıp bana uzatıyor.

“Gerek yok, üşümüyorum.”

“Elbette üşüyorsun, Kostas’ım. Sen bu işi bana bırak.”

Kedi oturduğu yerden kalkıyor, geriniyor ve usulca banktan aşağı atlıyor. Son kez bana baktıktan sonra arkasına dönüp devriye arabalarının telsiz anteni gibi havaya diktiği kuyruğuyla uzaklaşıyor.

Hayvanlar bende ne dostane ne de düşmanca duygular uyandırıyor. Onlarla herhangi bir ilişkim yok. Ama kedinin bu küstahlığı sinirlerime dokunuyor.

Ardından yeleği alıp sırtıma geçiriyorum.

Atina'da, Olimpiyat Köyü inşaatının hızla sürdüğü günlerde, işadamları-pay kapma yarışındadır. Cunta döneminde işkence görüp hapis yatmış, sonradan iş hayatına atılmış bazı eski solcular birden intihar etmeye başlarlar. Ülkede büyük yankı uyandıran intiharların esrarını çözmeye kalkışan Komiser Kostas Haritos, kendini geçmişin siyasi dosyalarının içinde bulacaktır...

İstanbul doğumlu Yunan yazar Petros Markaris'in kahramanı Komiser Haritos, alışılmış sert hafiyelerden çok farklı bir kişilik. Yumruklarını konuşturmak, silahına davranmak ya da kafayı çekmek yerine domates dolmasına bayılan, kızına tapan, teknolojiden nefret eden sıradan biri. Markaris'in tüm Komiser Haritos kitapları gibi **Che İntihar Etti** de toplumsal polisiyenin en çarpıcı örneklerinden. Günümüz gündelik yaşamından, yakın geçmişin politik dolambaçlarına uzanan bir polisiye roman.

 can

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinlari

ISBN: 978-975-07-9513-1

9 789750 735134